

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 12. december 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om politiets virksomhed

(Initiativer mod åbenlys og systematisk handel med ulovlige stoffer)

[af justitsministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, DD, KF, DF, IA og SP) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (LA, EL, RV og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF og SIU) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget er for indholdet af lovforslaget og mener, at det er det rigtige at gøre i forhold til den voldelige situation, som præger Christiania lige nu. Der skal ekstraordinære tiltag til. Men SF stemmer hverken for eller imod lovforslaget af hensyn til manglen på pladser og ansatte i kriminalforsorgen. SF mener sjældent at have set en myndighed som Direktoratet for Kriminalforsorgen udtale sig så klart og bekymret i forhold til denne bekymring, og for at man venter med forslaget, til der er styr på disse forhold.

SF mener, at det er bekymrende med det fortsatte store slid på personalet, og i den forbindelse er det underordnet, at indfasningen af skærpelserne vil ske i takt med etableringen af eventuelle nye pladser, da vi ikke føler os overbeviste om, at der vil være nok personale til den tid.

Regeringen anslår kapacitetsbehovet til 26 ekstra pladser, men angiver også i svar på spørgsmål nr. 1 til lovforslaget, at dette er forbundet med store usikkerheder. I den bedste af alle verdener vil forslaget virke præventivt, og folk vil holde sig fra Christiania. I værste fald står vi måske med endnu større problemer, når forslaget træder i kraft. På den baggrund finder SF ikke, at regeringen har fremlagt overbevisende løsninger på de store problemer, lovforslaget vil medføre for fængslerne og deres ansatte.

I SF er vi generelt imod at straffe købere og stofbrugere, fordi vi mener, at vi i stedet skal have et statskontrolleret salg af cannabis for at tage det lukrative marked ud af bandernes kløer. SF's holdning er, at afhængighed skal gøres til et sundhedsproblem frem for et kriminalitetsproblem. De seneste 40 år har Danmark forgæves forsøgt at bekæmpe brugen af cannabis, hvilket har medført, at dansk politi har brugt enorme ressourcer på bekæmpelsen heraf – uden de store resultater. SF finder, at vi i stedet bør nedsætte en kommission, hvis mål skal være at se fordomsfrit på, hvad der skal til, hvis vi skal nedbringe forbruget af cannabis.

Cannabismarkedet udgør en milliardforretning for rockergupper og bander, og SF mener, at hvis man fjernede den indtægtskilde fra dem, ville det genere de kriminelle grupperinger – om end de ville finde andre indtægtskilder. Men vigtigt i sig selv er det, at et statskontrolleret salg ligeledes ville kunne dirigere køberne uden om de kriminelle miljøer, hvor de køber deres stoffer, og hvor de risikerer at blive rullet ind i den kriminalitet, som foregår omkring de her miljøer.

SF finder, at situationen omkring Christianias Pusher Street er akut, og at vi derfor er nødt til at kigge på andre redskaber, som også kan virke på kort sigt, f.eks. muligheden for at lave sådan en skærpet straf-zone i områder som Pusher Street, som jo generelt har en meget høj kriminalitet. Stedet har i årtier været hjemsted for åbenlys og organiseret hashhandel, og dertil kommer, at der i de senere år er sket en betydelig forråelse af miljøet og et betydeligt antal voldelige overfald og mord med udgangspunkt i det ulovlige hashmarked, og flere gange er det også gået ud over helt uskyldige personer.

Den utryghedsskabende adfærd, som udgår herfra, ligger som en dyne over en hel bydel i København, som hverken har lod eller del i den omfattende kriminalitet. Vi er også vidne til et helt nyt niveau af kynisme, hvor udsatte mennesker med handicap, asylansøgere og socialt marginaliserede børn og unge rekrutteres til at stå i de her hashboder. Og sidste år blev et stort antal mindreårige – omkring 30 – sigtet for salg af euforiserende stoffer på Christiania.

Når SF accepterer indholdet af lovforslaget i sig selv og støtter alle redskaber – f.eks. indsatsen mod køberne – er det, fordi christianitterne siger fra og beder om hjælp til at få lukket handelen ned, og fordi der er behov for ekstraordinære tiltag i politiindsatsen. Vi håber på, at forslaget får den præventive effekt, så købere og sælgere bliver væk fra området, så det kan være med til at skabe noget tryghed lokalt. SF finder dog, at regeringen burde havde fremlagt en helhedsplan for indsatserne, for når trykket bliver lagt på Christiania, forsvinder behovet for cannabis jo ikke. Det vil sikkert blive købt i andre dele af byen, og dermed risikerer utrygheden jo at flytte uden for Christiania og ind i mange andre bydele.

Endelig er SF enig med Stenbroens Jurister, som bemærker, at hvis vi som lovgivere ønsker at anvende frihedsstraf for besiddelse af stoffer til eget forbrug, bør vi også ændre reglerne om Kriminalregisteret, sådan at lovovertrædelsen ikke fremgår af straffeattesten.

Danmarksdemokraterne

Danmarksdemokraternes medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, da Danmarksdemokraterne mener, at det er vigtigt, at vi sætter hårdt ind over for bandernes hashkriminalitet, fordi det er kriminalitet, der fører til stor utryghed i lokalområdet, og som unægtelig fører afstumpet vold med sig, hvilket vi har set adskillige tilfælde af på Pusher Street på Christiania.

Det er vigtigt for Danmarksdemokraterne, at vi ikke accepterer, at der findes områder i Danmark, der er uden for lands lov og ret, og hvor hårdkogte banders handel med hash og stoffer foregår i fuld åbenhed. Det er derfor afgørende, at vi får sat en stopper for denne organiserede hashkriminalitet, der er med til at finansiere bandernes ulovlige og hensynsløse adfærd.

Danmarksdemokraterne støtter, at der indføres skærpede straf-zoner i et geografisk afgrænset område, hvor der eksempelvis, som det ses på Pusher Street på Christiania, foregår åbenlys og systematisk handel med euforiserende stoffer i strid med loven. Lovovertrædelser i disse områder,

som i dag vil udløse bødestraf, kan i fremtiden medføre fængselsstraf ved gentagen lovovertrædelse. Samtidig vil bødestrafen for den første lovovertrædelse være dobbelt så stor som den nuværende bødestraf.

Desuden skærpes straffen for overtrædelse af de pågældende zoneforbud, samtidig med at det bliver lettere at vare-tægtsfængsle personer, der overtræder et zoneforbud.

Dermed har lovforslaget til formål at genskabe trygheden i de områder, der er plaget af meget kriminalitet og utryghed.

Danmarksdemokraterne mener, at det er afgørende for retsfølelsen og for at forebygge fremtidige lovovertrædelser, at forbrydelsen og straffen hænger sammen, når det gælder handel med og ulovlig besiddelse af stoffer.

Danmarksdemokraterne arbejder hårdt for, at der slås meget hårdere ned på den brutalitet, der er i bandemiljøet, hvor bandemedlemmernes hensynsløse adfærd går ud over almindelige borgere og deres hverdag. Derfor er lovforslaget både fornuftigt og nødvendigt.

Med dette sagt har Danmarksdemokraterne noteret sig, at der er økonomiske konsekvenser forbundet med lovforslaget. Der vil være merudgifter til anklagemyndigheden, domstolene og politiet i forbindelse med behandlingen af straffesagerne. Desuden vil lovforslaget også medføre et øget behov for kapacitet i kriminalforsorgen.

Danmarksdemokraterne anerkender, at store dele af straffesagskæden er under pres. Derfor er det afgørende, når der lovgives på retsområdet, og at der er opmærksomhed på alle led i straffesagskæden. Det er vigtigt, at der altid tages højde for disse udfordringer, og det er udfordringer, som adresseres af Folketingets partier.

På baggrund af ovenstående støtter Danmarksdemokraterne lovforslaget.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2

1) *Nr. 4* affattes således:

»4. I § 6 a, stk. 1 og to steder i stk. 2, ændres »straf-zone« til: »strafzone«.

[Lovteknisk præcisering]

Til § 3

2) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 762, stk. 2, *nr. 2*, ændres »manglende efterkommelse« til: »overtrædelse«.

[Sproglig præcisering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en lovteknisk ændring, som har til formål at præcisere, at ændringen fra »straf-zone« til »strafzone«

skal ske i § 6 a, stk. 1 og to steder i stk. 2, i lov om politiets virksomhed.

Til nr. 2

Det fremgår af lovforslagets § 3, nr. 1, at i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, ændres »§ 250 eller« til: »§ 250,«, »§ 252 eller« ændres til: »§ 252,«, og efter »et barn under 15 år« indsættes: »eller manglende efterkommelse af et forbud meddelt af politiet i medfør af lovgivningen om politiets virksomhed til en person, der har udvist en særlig utrygheds-skabende adfærd eller ved sin adfærd bidraget til at skabe særlig utryghed«.

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre »manglende efterkommelse« til »overtrædelse«.

Der er tale om en sproglig justering, og der er således ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring med forslaget.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. november 2023 og var til 1. behandling den 21. november 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Bjørn Brandenborg (S) Fie Hækkerup (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S)

Rasmus Stoklund (S) Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Lars Christian Lilleholt (V)

Jan E. Jørgensen (V) Tobias Grotkjær Elmstrøm (M) Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU)

Aaja Chemnitz (IA) Anna Falkenberg (SP) Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd.

Sølbjerg Jakobsen (LA) Mai Mercado (KF) nfmd. Niels Flemming Hansen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV)

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT)

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 29. september 2023 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del - bilag 316 (folketingsåret 2023, 2. samling). Den 14. november 2023 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 3 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.